

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ออกแบบ และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไข การพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง เพศชายและเพศหญิงอายุ 10-35 ปี จำนวน 3 ชุมชน ประกอบด้วย (1) บ้านวะโคโคกร ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก (2) บ้านขุนตื้นน้อย-บ้านปิพอ ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ และ (3) บ้านห้วยฮ่อม ตำบลบ้านเวียง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ การจัดกระบวนการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้งใช้เทคนิค กระบวนการฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงาน (on the job training) จากการวิจัย พบว่า เยาวชนกะเหรี่ยง (บ้านขุนตื้นน้อย-บ้านปิพอ และบ้านวะโคโคกร) สนใจพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้งาน และบำรุงรักษาระบบผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและพลังแสงอาทิตย์ และการซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ ส่วนเยาวชนม้ง (บ้านห้วยฮ่อม) สนใจพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเพาะเห็ดและการเลี้ยงกบ จากผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า เยาวชนทั้ง 3 ชุมชน ส่วนมากมีคะแนนพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนบ้านขุนตื้นน้อย-บ้านปิพอ มีคะแนนพฤติกรรมในระดับปานกลาง ระดับมาก และ ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 ร้อยละ 60 และร้อยละ 10 ตามลำดับ เยาวชนบ้านวะโคโคกรมี คะแนนพฤติกรรมในระดับมาก และระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78 และร้อยละ 22 ตามลำดับ ส่วนเยาวชนบ้านห้วยฮ่อมมีคะแนนพฤติกรรมในระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18 ร้อยละ 64 และร้อยละ 18 ตามลำดับ และในภาพรวม พบว่า เยาวชนทั้ง 3 ชุมชน มีผลการประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ดีขึ้นเมื่อเทียบกับผลการประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้ และจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิธีใช้กระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามชนเผ่า พบว่า ในภาพรวมเยาวชนม้งและเยาวชนกะเหรี่ยงมีค่าเฉลี่ยของการแสดงทัศนคติต่อวิธีใช้กระบวนการ เรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จากการประชุมระดมสมองและร่วมกันอภิปรายระหว่างคณะผู้วิจัย ผู้นำชุมชน และกลุ่ม เยาวชน สามารถสรุปขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1) ขั้นตอน คัดเลือกเยาวชน (2) ขั้นตอนคัดเลือกหัวข้อการเรียนรู้ (3) ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (4) ขั้นตอนกำหนดรายละเอียดเนื้อหาการเรียนรู้ (5) ขั้นตอนกำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (6) ขั้นตอนประเมินผลก่อนการเรียนรู้ (7) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และ (8) ขั้นตอน ประเมินผลหลังการเรียนรู้

ปัจจัยและเงื่อนไขการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนโดยใช้เทคนิคกระบวนการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (on the job training) สามารถสังเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง ได้ดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง

- 1.1 เยาวชนจะต้องสมัครใจเข้ารับการพัฒนา
- 1.2 เยาวชนจะต้องอาศัยอยู่ในชุมชนและมีเวลาว่างที่จะเข้ารับการพัฒนา
- 1.3 เยาวชนจะต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหัวข้อการเรียนรู้

2. ปัจจัยการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงและม้ง

- 2.1 ปัจจัยด้านชนเผ่าและศักยภาพของชุมชน
- 2.2 ปัจจัยด้านการศึกษา
- 2.3 ปัจจัยด้านภาษา

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ เยาวชนชาวเขา การจัดการเรียนรู้มีส่วนร่วม

Abstract

The purposes of the research are to study, design, conduct the participatory learning process to improve the leadership ability of Karen and Hmong's youths, and to synthesize factors and conditions of the improvement. Samples are 10-35 years old, male and female youths of Karen and Hmong from 3 communities: (1) Wadokro village, tambon Mae Song, Ta Song Yang district, Tak (2) Khun Tuun noi - Baan Pi Por village, tambon Mae Tuun, Om Koi district, Chiang Mai (3) Huay Hom village, tambon Baan Vieng, Rong Kwang district, Prae. To conduct the participatory learning process, we use the technique of "On the job training". From the research, we find that Karen youths from Wadokro and Khun Tuun noi - Baan Pi Por villages are interested in using and maintenance hydroelectricity system, solar energy, and motorcycle maintenance. Hmong youths from Huay Hom village are interested in mushroom and frog farming. The youths from 3 communities have the behavior scores in high level. Khun Tuun noi - Baan Pi Por's youths have scores in fair, high, and very high level are 30%, 60%, and 10% respectively. Wadokro's youths have scores in high and very high level are 78% and 22% respectively. Huay Hom's scores in fair, high, and very high level are 18%, 64%, and 18% respectively. Overall, all communities have better evaluation results of learning management after attendance the programs. The result from comparison of mean attitude towards learning process revealed that overall of young Hmong and Karen got a different mean scores with significant difference of $p = 0.05$.

Learning process in participatory forms.

From brainstorming and collaborative discussion between researchers, community leaders and youth groups. It can summary the process of the learning process in participatory forms as following. (1) Select of Youth (2) Select of learning topics (3) Specify objectives of Learning (4) Specify learning content (5) Specify format of learning activities (6) Evaluation of prior learning (7) Learning activities (8) evaluation of after learning

Factors and conditions of leadership development among young Karen and Hmong.

The results of the research on leadership development among youth with technical training process at work (on the job training) can be synthesized factors and conditions of leadership development among young Karen and Hmong which is the following.

1. Conditions for leadership development among young Karen and Hmong.

1.1 Youth must voluntarily developed.

1.2 young people will have to live in the community and have some free time to be developed.

1.3 young people must be involved in the selection of topics for learning.

2. Factors for leadership development among young Karen and Hmong.

2.1 Tribes and potentiality of the community.

2.2 Educational factor

2.3 Language factor

Keywords : leadership , hill tribe youth , participatory learning process

